

המיזם לקידום החינוך הטכנולוגי בכפרי נוער – מסמך סיכום הפעילות

מיזם בשותפות משרד החינוך, המנהל לחינוך התיישבותי וגורמי פילנתרופיה
לקידום החינוך הטכנולוגי בכפרי הנוער בישראל

יוני 2020

תוכן עניינים

14	ייחודיות המיזם	3	דברי פתיחה
15	שגרות ניהול המיזם	5	כללי
15	דיווחים	6	הצורך
15	עקרונות התקציב	7	המודל הלוגי של המיזם
16	ממשקי עבודה	8	החזון
19	סגירת המיזם	8	מטרות העל
20	סיכום המיזם	9	הנחות יסוד
20	גאנט המיזם	10	פעולות
22	סיכום המיזם בכפרי הנוער	11	תוצאות
31	סיכום פיננסי	12	שיטה
32	המלצות מערכתיות ליישום	12	מודלים של התערבות
33	תודות וסיכום	13	רכיבי הליבה בתוכנית העבודה
		14	תכולת המיזם

זברי פתיחה

יואב בר סלע (אל"מ מיל") מנהל התוכנית

לאחר 28 שנות שירות בחיל האוויר, החלטתי להקדיש את פרק ב' בחיי המקצועיים לעשייה חברתית. בחרתי להיות שותף ליזמות והשקעה בעולם החברתי. בחמש השנים האחרונות, בשותפות עם בעלי עניין, אנו מפתחים ומיישמים את תפיסת הרצף החינוכי בקרב נערות ונערים בסיכון, תלמידים בכפרי הנוער שמוגדרים כ"קצה רצף". שאיפתנו להעניק מענה הולם וראוי לצעירים אלו שבטווח הגילים 15-25.

החינוך הטכנולוגי בישראל, בפרט בכפרי הנוער, מהווה ציר מרכזי בתפיסת הרצף. הוא מאפשר לכל חניך לבחור ערוץ התפתחות משמעותי לקראת חיי הבוגרים – החל מלימודים בבית הספר ורכישת תעודה משמעותית, דרך שירות צבאי במקצוע נדרש ועד לתעסוקה יציבה ופיתוח קריירה מקצועית בעולם העבודה הטכנולוגי.

המיזם להרחבת החינוך הטכנולוגי בכפרי הנוער מעניק מענה שלם לנערות ונערים אלו, חושף אותם לעולם הטכנולוגי, מחזק את הידע במקצועות רלוונטיים, מעצים אותם ותומך בהם בנקודות המעבר בין שלבי הרצף, נקודות

העלולות להיות, לעיתים קרובות, נקודות קושי ומשבר. נוסף לכך, המיזם פותח כך שיחזק את התשתיות הכפריות בתחום החינוך הטכנולוגי על ידי מיצוב וחיזוק מגמות הלימוד הטכנולוגיות בבתי הספר, הטמעת כלים ניהוליים בקרב סגל בית הספר, הצלחות לימודיות בקרב המשתתפים ופיתוח מקצועי של הסגל החינוכי.

מודל פעולה נוסף של המיזם עסק בעיצוב קבוצת מצוינות ומנהיגות בקרב תלמידי חטיבת הביניים. המודל, שזכה לשם "חץ לצפון", בכפר הנוער סילבר, התמקד בהעצמה ובמצוינות בקרב תלמידי חטיבת הביניים, בניית מנהיגות צעירה מקרב התלמידים ומיצוי הפוטנציאל שלהם בתחום הטכנולוגי.

כפי שניתן לראות מהנתונים המוצגים בהמשך, צברנו הישגים יפים לאחר שנתיים של פעילות אינטנסיבית בכפרים השותפים. המסר הברור אשר עלה במפגשי הסיכום עם מנהלי הכפרים ומנהלי בתי הספר, הינו, כי בכוונתם להמשיך ולהפעיל חלק מפעילויות המיזם גם בשנים הבאות. אמירה זו מהווה תעודת כבוד והערכה למיזם.

ברצוני להודות לשותפים במשרד החינוך – במנהל לחינוך התיישבותי ובמנהל למדע וטכנולוגיה, לשותפים הפילנתרופיים אשר היו מעורבים והשפיעו על התוכנית, ביניהם אני מבקש במיוחד להוקיר תודה למנכ"לית קרן ביחד, עתר רזי אורן, על השותפות וההובלה שלה לאורך כל המיזם וכיו"ר המיזם בחצי השנה האחרונה עד לסגירתו.

בהזדמנות זו אבקש להודות לאבי אלבז, המנכ"ל לשעבר של חל"צ תורמים לכפר, אשר רתם אותי לתוכנית החשובה, לטלי זכאל פאר מחליפתו בתפקיד, לעדי זגורסקי על הסיוע המקצועי והשותפות, וכמובן ליד ימיני עידן ברקאי שהיה שותף וסייע בכל הנדרש.

כולי תקווה, כי הכלים וההתערבויות אשר בנינו ויישמנו יסייעו לעוד חניכים וחניכות רבים להצליח להגיע להישגים, להנאה ולעשייה משמעותית כאזרחים בוגרים, תורמים ומצוינים.

עתר רזי אורן, מנכ"לית "ביחד - קרן משפחת סטלה ויואל קרסו", יו"ר ועדת ההיגוי של המיזם

המיזם נעצר בטרם מומש מלוא הפוטנציאל שלו, אך תובנות וידע יישומי הופקו ממנו למכביר. מסמך זה מסכם את הדרך, הידע, התובנות והמסקנות. אני בטוחה כי אנו לא האחרונים לצעוד בדרך זו. הבאים אחרינו מוזמנים לעשות שימוש בכל המידע המצוי כאן.

אסיים בתודות לכל השותפים הנפלאים, מבית ומחוץ. הלהט והמחויבות שלכם הפכו את המיזם הזה לנכס, שלכולנו קשה כל כך להיפרד ממנו כעת, בטרם מימש את מלוא הפוטנציאל שלו.

מיזם החינוך הטכנולוגי איפשר לייצר שותפות יוצאת דופן בין גורמים מובילים במשרד החינוך, בפילנתרופיה, בצבא, בארגונים חברתיים רלוונטיים וכמובן בכפרי הנוער. תודות למחויבות ולאמונה של מנהלי הכפרים, מנהלי בתי הספר, הרכזים, צוות החל"צ "תורמים לכפר" ויתר השותפים, הצלחנו בתקופה קצרה של שנתיים להגיע להישגים בהתאמה ליעדים שהצבנו לעצמנו.

יצאנו לדרך מתוך מחויבות גדולה לחניכים בכפרי הנוער. ידענו שעם ליווי מתאים השמים אינם הגבול עבורם. ראינו בחינוך הטכנולוגי, שבשיאו מוענקת תעודת הנדסאי/ת, ערוץ משמעותי למוביליות חברתית-כלכלית. מעבר לכך, היה ברור שהחינוך הטכנולוגי מקנה כישורים חיוניים לחיים דוגמת חקר, תכנון, עבודת צוות, יזמות, יצירתיות ועוד.

פריצת הדרך במיזם מתבטאת בתפיסת מודל הרצף שהוא מציע - ליווי התלמיד משלב הלימודים בתיכון, דרך לימודי הנדסאות וכלה בשירות הצבאי ונתעסוקה.

הבאות, יחד עם שותפים פילנתרופיים נוספים. למרות המאמצים שנמשכו מספר חודשים לא נמצא בית חדש למיזם והוא נסגר בתום שנת הלימודים תש"ף, יוני 2020.

אחת מאבני היסוד לצמיחה והתפתחות של חניך/ה בכפר נוער הינה בניית רצף חינוכי שילווה את בוגר/ת הכפר במהלך שירותו הצבאי, בהמשך חייו ובהשתלבות בעולם התעסוקה.

בשנים האחרונות נמצא החינוך הטכנולוגי בתהליכי התחדשות ומתמקד במטרה להוציא את בוגר מערכת החינוך הזו לדרכו, בסוף לימודיו, כשברשותו "ארגז כלים" שיאפשר לו להשתלב ולהצליח בחיים.

כפר נוער מהווה פלטפורמה לשילוב לימודי מדע וטכנולוגיה בהבנה שמסלול זה תומך בתהליך רציף בצבא, בלימודים מתקדמים ובעולם העבודה.

במהלך שנת 2016, החליט הפורום הציבורי, לפעול לקידום החינוך הטכנולוגי בכפרי הנוער והחל בגיבוש מיזם לקידום חינוך טכנולוגי איכותי ששיאו תעודת הנדסאי, כערוץ משלים ללימודי הבגרות העיונית. במהלך שנת 2017 קיבל משרד החינוך החלטה אסטרטגית לפתח את מערך החינוך הטכנולוגי בכפרי הנוער בעלות של 20 מיליון ש"ח לשנה, למשך 3 שנים. במסגרת זו הוחלט כי במקביל לתוכנית המשרד, תפתח השותפות הפילנתרופית, במסגרת הפורום הציבורי, מודל מערכתי למיפוי ופיתוח החינוך הטכנולוגי כתוכנית ניסוי (פיילוט) ב-4 כפרי נוער (מתוך 6 שישתתפו בתהליך מיפוי ואבחון ראשוני). עוד סוכם כי, בהמשך, מודל זה יהווה את המודל האופטימאלי של המשרד לשאר כפרי הנוער בישראל.

נציגי השותפות הפילנתרופית במיזם הינם: אורט עולמי – קדימה מדע, קרן ביחד, קרן גילברט, קרן דניאל, וקרן סטף – עמותת צורים.

המיזם נוהל בראשיתו על ידי הפורום הציבורי ולאחר כשנה עבר לניהול והובלה של 'כפרי הנוער – לקידום ולמציאות בע"מ (חל"צ)', שלה ניסיון בעולם העשייה של כפרי הנוער, ובכלל זה בכפרים שנבחרו למיזם הנוכחי. בסוף שנת 2019 פורק החל"צ ואת הובלת המיזם מטעם הפילנתרופיה לקחה מנכ"לית קרן ביחד, במטרה לאתר גוף חדש אשר יוביל את המיזם בשנים

מילות רקע על ה"חץ לצפון" (חל"צ) – מפעיל המיזם

קרן נאור, אשר נוסדה בידי הפילנתרופ הישראלי, חתן פרס ישראל, מר אבי נאור, שמה לה כיעוד לפעול לקידום אוכלוסיית הילדים והנוער בסיכון באמצעות מעורבות עמוקה וארוכת שנים בכפרי נוער, תוך שותפות עם תורמים מובילים מהארץ ומהעולם. הקרן הקימה במהלך השנים את החל"צ – כפרי הנוער לקידום למציאות בע"מ, חברה לתועלת הציבור, שמטרתה לקדם את החזון של קרן נאור בכפרי הנוער. העמותה פעלה בשנים האחרונות במספר ערוצים מרכזיים, ביניהם: "מיזם תורמים לכפר", מיזם השיפוצים בכפרי הנוער ובפנימיות הרווחה והמיזם לקידום החינוך הטכנולוגי בכפרי הנוער. החל"צ הוביל מיזמים אלו בשיתוף גורמים פילנתרופיים בישראל ובחו"ל, משרדי הממשלה – משרד החינוך, משרד הרווחה ומשרד הביטחון, ארגונים במגזר העסקי ונציגי ציבור ממגזרים שונים בישראל.

הצוות אשר הוביל את המיזם מטעם החל"צ

- ◀ מנכ"ל החל"צ ויו"ר ועדת ההיגוי של המיזם: אבי אלבאז, (2016-2018) טלי זכאל פאר (2019), עתר רזי אורן, מנכ"לית קרן ביחד ויו"ר ועדת ההיגוי של המיזם (2020 עד לסגירה)
- ◀ מנהל התוכנית: יואב בר סלע (אל"מ מיל') – ניהול המיזם, תכנון ובקרה על תוכניות העבודה, ליווי הכפרים, חיבור הצבא ועוד
- ◀ מלווה אסטרטגי: עידן ברקאי – יועץ ארגוני, ייעוץ ושותפות בתכנון מדידה ובקרה ובכתיבת החומרים
- ◀ רכז אדמינסטרציה – עדי זגורסקי

החינוך הטכנולוגי בישראל מקנה כיום לתלמיד הסמכה טכנולוגית לצד תעודת בגרות או כחלופה לה. הוא מהווה עבור בני הנוער ערוץ חיבור משמעותי בין מערכת החינוך למערכת הצבאית ולעולם התעשייה והטכנולוגיה. חשיבותו של רצף זה גדולה שבעתיים עבור החניכים בכפרי הנוער, המגיעים מרקע אישי ומשפחתי מורכב ונקודת פתיחה נחותה. מסלול הסמכה טכנולוגית עשוי להקנות להם הזדמנות משמעותית לפיתוח עתידם האישי והמקצועי.

אתגר נוסף כרוך בהחמרה שחלה בשנים האחרונות ברמה הלאומית, בגילויי הקשיים הרגשיים והמשפחתיים ובמצבים מתמשכים של אי-ביטחון המאפיינים ילדים ובני נוער בסיכון בכלל וחניכים במסגרות חוץ ביתיות בפרט. כפרי הנוער מחויבים כיום לפתח מערכת מענים עשירה, מתקדמת ומעודכנת, המותאמת לאתגרי המחר, על מנת להעניק לחניכים את הכלים המיטביים להתפתח לכדי בוגרים המשתלבים בעולם העבודה וממציים את יכולותיהם.

כתוצאה מכך נראה שיעור נמוך של חניכים בכפרי הנוער שלומדים במסלולי החינוך הטכנולוגי ועוד יותר מכך נמוך מספר בוגרי הכפרים הממשיכים במסלול ההסמכה לתעודת הנדסאי. מאחר ועבור לא מעט מבוגרי כפרי הנוער, ערוץ החינוך הטכנולוגי עשוי להוות חלופה או אפשרות נוספת מעבר לתעודת בגרות, המשמעות היא כי חלק מהבוגרים מסיימים ללא תעודת בגרות או תעודה משמעותית אחרת ולכן עתידם התעסוקתי והאקדמי לוט בערפל.

עם זאת, קיימים בעת הזו מספר אתגרים המקשים על פיתוח מסלולים טכנולוגיים משמעותיים בכפרי הנוער:

- ◀ תדמית שלילית של החינוך הטכנולוגי ברמה הארצית
- ◀ תשתיות לימוד מיושנות שאינן תואמות לטכנולוגיות מתקדמות, סביבות למידה הלוקות בחוסר אטרקטיביות ואינן מאתגרות דיין עבור החניכים
- ◀ מחסור במורים מקצועיים והיעדר עתודת מורים מספקת
- ◀ היעדר הכשרה מותאמת למורים במקצועות הטכנולוגיים
- ◀ היעדר שליטה מספקת של תלמידים במקצועות הבסיסיים, תשתית המיומנויות ההכרחיות ללימודים: שליטה מלאה בעברית בדגש על כתיבה והבנת הנקרא, מתמטיקה, בקיאות בשפה האנגלית כולל אנגלית טכנית

תשתיות המיזם

בניית שותפויות והובלתן

1. ניהול ועדת היגוי ברמה הלאומית: משרד החינוך ופילנתרופיה
2. ניהול ועדת היגוי בכל כפר:
  - כל בעלי העניין בכפר
  - ליווי רכז/ת המיזם בכפר

פעילות הוועדות:

1. דיוק מטרות ושיטה
2. תיאום ציפיות וחלוקת תפקידים בין השותפים
3. ניהול ובקרה
4. תקצוב
5. ידע מקצועי, קשרים ומוניטין
6. הערכה מעצבת

פיתוח שגרת עבודה

ניהול השותפות הפילנתרופית

פעולות מרכזיות מול קהלי יעד

המיזם (החל"צ)

ועדת היגוי כפרית

1. בניית תוכנית עבודה וניהולה, כולל מפגש סטטוס יישום תוכנית עבודה מדי 3 שבועות
2. איתור תוכניות רלבנטיות לטובת הכפרים
3. ליווי מקצועי של רכז/ת תוכנית בכפר

צוות חינוכי

1. תוכנית שנתית לפיתוח מקצועי לרכזי מגמות טכנולוגיות ומורים
2. ימי עיון

הכפר

פעילות ייעודית לטובת התלמידים/ות

1. סיורים וסדנאות
2. התנסות מעשית
3. תגבור לימודי במקצועות ליבה
4. ליווי סטודנטים בכיתות י"ג-י"ד

ניהול התוכנית

1. ניהול ויישום תוכנית העבודה
2. ניהול הקשר עם תעשיידע, צבא, גורמי תעשייה ותוכניות חינוך משלימות

משרד החינוך

תוכניות התערבות לטובת התלמידים/ות

1. ייעוד משאבים תוספתיים למיזם – שעות תגבור מתמטיקה ואנגלית
2. ייעוד תוכניות קיימות לטובת המיזם
3. תקציב הצטיידות שוטף

צוות חינוכי:

- שותפות בבנייה והפעלה של תוכנית לפיתוח מקצועי לצוותים חינוכיים

ניהול התוכנית:

- שותפות בוועדת ההיגוי של המיזם ובוועדות משנה

הצבא

1. יישום מודל שחרות
2. סיורים בבסיסים
3. מפגשים עם מפקדים
4. הצבה חזויה לשירות טכנולוגי

תוצאות

תוצאות לטווח בינוני

מדדים לגבי הלמידה

- רישום גבוה למגמה – מס' נרשמים לכיתה י'
- רישום גבוה להנדסאות – מס' נרשמים לכיתה י"ג
- התמדה (מניעת נשירה)
- הישגים לימודיים: מתמטיקה ואנגלית: ט' סוף שנה, י' אמצע שנה, י' סוף שנה, י"ב – ציוני בגרות
- זכאות לתעודת בגרות ו/או בגרות טכנולוגית
- זכאות לתעודת הנדסאי

מדדים לגבי דמות הבוגר/ת

- אחראי
- עובד בצוות
- תחושת מסוגלות גבוהה
- אוריינטציית עתיד חזקה ותחושת תקווה
- מוטיבציה להמשך למידה

תוצאות לטווח ארוך

- מובילות חברתית-כלכלית: השכלת ילדים גבוהה מהשכלת ההורים, תעסוקת ילדים מתגמלת יותר מתעסוקת ההורים

”פיתוח והרחבת תחומי החינוך הטכנולוגי בכפרי נוער, תוך יצירה ומינוף של שיתופי פעולה אשר יקנו לחניכים כלים ומיומנויות שיאפשרו להם להשתלב בדרך מיטבית בחברה הישראלית”

תוכניות ייחודיות, שתאפשרנה להם לסיים 12 שנות לימוד עם תעודה משמעותית, אמונה ותפיסת ערך עצמית גבוהה. בוגרי הלימודים הטכנולוגיים בכפרי הנוער יקבלו הזדמנות ללמידה משמעותית מבוססת על מיומנויות המאה ה-21, על חקר, העמקה, חשיבה יצירתית, עבודת צוות והתנסות מעשית, שמחברת בין הידע התיאורטי לרלוונטיות של הלימודים לחיי היום יום ותוך פתיחת דלת רחבה להמשך לימודים והתפתחות מקצועית גם בבגרותם.

מול עינינו עומדת דמותו של בוגר המסלול הטכנולוגי: בעל ידע, מיומנויות, כישורים וערכים שיאפשרו לו להתמודד עם עולם תעסוקה משתנה, ושעתיד להשתנות אף יותר. בוגר שנתמך במערכת למידה עם מורים מעודכנים, סביבות למידה מתקדמות ותוכניות לימוד שמשלבות הקניית ידע לצד התנסות פעילה. בוגר המסלול הטכנולוגי מחזיק בתעודת בגרות מלאה ולצידה אפשרות לקבל גם תעודת הנדסאי בתום כיתה י”ד. עבור תלמידים שיתקשו להגיע להישגים אלו, ייבנו

מטרות העל

1

הזדמנות למוביליות חברתית-כלכלית – בוגרי מגמות טכנולוגיות מסיימים עם תעודת בגרות וחלקם עם תעודת הנדסאי

2

הנדסאים בעלי הכשרה המותאמת לצרכי הצבא ולעולם העבודה המשתנה

ברמת הלאומית

◀ בישראל כ-50 כפרי נוער: מרבית התלמידים בהם באים מרקע סוציאקונומי נמוך, בכ-20 כפרים יש מגמות של חינוך טכנולוגי.

◀ לימוד במגמה טכנולוגית בתיכון ודיפלומת הנדסאי מייצרת אופק למקום תעסוקה ראשון – צה"ל, ובכך פותחת הזדמנות למוביליות חברתית-כלכלית.

◀ ליווי מערכתי של כלל כפרי הנוער, שיש בהם מגמות טכנולוגיות, הינו מנוף לשינוי לאומי לטובת אוכלוסיות מוחלשות לצד חיזוק היכולות של צה"ל.

ברמת כפרי הנוער

◀ ליווי מערכתי של תלמידי המגמות הטכנולוגיות משלב ההכוון עד תום לימודי המכללה: 5 שנים י' – י"ד.

◀ התוכנית פועלת בהובלת צוות הכפר ורכז/ת מטעמו.

◀ הובלה ושותפות חינוכית תקציבית מרובעת: משרד החינוך, הבעלות של הכפר, פילנתרופיה וצה"ל, בהתבסס על מיצוי משאבים שכבר קיימים במערכת לצד משאבים נוספים גמישים.

פעולות מרכזיות מול אוכלוסיות היעד

תשתיות המיזם

צה"ל

- יישום מודל שחרות סיורים בבסיסים מפגשים עם מפקדים הצבה חזויה לשירות טכנולוגי

משרד החינוך

- תוכניות התערבות לטובת התלמידים/ות
  - ייעוד משאבים
  - תוספתיים למיזם – שעות תגבור במתמטיקה ובאנגלית
  - ייעוד תוכניות קיימות לטובת המיזם
  - תקציב הצטיידות שוטף

- צוות חינוכי: שותפות בבנייה והפעלה של תוכנית לפיתוח מקצועי לצוותים חינוכיים

- ניהול התוכנית: שותפות בוועדת ההיגוי של המיזם ובוועדות משנה

הכפר - פעילות

- פעילות ייעודית לטובת התלמידים/ות
  - סיורים וסדנאות
  - התנסות מעשית
  - תגבור לימודי במקצועות ליבה
  - ליווי סטודנטים בכיתות י"ג-י"ד

ניהול התוכנית

- ניהול ויישום תוכנית העבודה

- ניהול הקשר עם תעשיידע, צבא, גורמי תעשייה ותוכניות חינוך משלימות

הכפר - מטה

- ועדת היגוי כפרית
  - בניית תוכנית עבודה וניהולה, כולל מפגש סטטוס יישום תוכנית העבודה מדי 3 שבועות
  - איתור תוכניות רלוונטיות לטובת הכפרים
  - ליווי מקצועי של רכז/ת התוכנית בכפר

צוות חינוכי

- תוכנית שנתית לפיתוח מקצועי לרכזי מגמות טכנולוגיות ומורים
- ימי עיון

- בניית שותפויות והובלתן
  - ניהול ועדת היגוי ברמה הלאומית: משרד החינוך ופילנתרופיה
  - ניהול ועדת היגוי בכל כפר

פעילות הוועדות:

- דיוק מטרות ושיטה
- תיאום ציפיות וחלוקת תפקידים בין השותפים
- ניהול ובקרה
- תקצוב
- ידע מקצועי, קשרים ומוניטין
- הערכה מעצבת

מדדים לגבי דמות הבוגר/ת

- ◀ אחריות
- ◀ יכולת עבודה בצוות
- ◀ תחושת מסוגלות גבוהה
- ◀ אוריינטציית עתיד חזקה ותחושת תקווה
- ◀ מוטיבציה להמשך למידה

מדדים לגבי הלמידה

- ◀ רישום גבוה למגמה – מספר נרשמים לכיתה י'
- ◀ רישום גבוה להנדסאות – מספר נרשמים לכיתה י"ג
- ◀ התמדה (מניעת נשירה)
- ◀ הישגים לימודיים: מתמטיקה ואנגלית: כיתה ט' סוף שנה, כיתה י' אמצע שנה, כיתה י' סוף שנה, כיתה י"ב – ציוני בגרות
- ◀ זכאות לתעודת בגרות ו/או בגרות טכנולוגית
- ◀ זכאות לתעודת הנדסאי

תוצאות בטווח ארוך

מובילות חברתית-כלכלית: השכלת ילדים
גבוהה מהשכלת ההורים, תעסוקת ילדים
מתגמלת יותר מתעסוקת ההורים.

שיטה

עקרונות יסוד בהפעלה

- ◀ את המיזם ליוותה ועדת היגוי המורכבת מנציגי 5 הקרנות הפילנתרופיות ונציג משרד החינוך. הוועדה הוסמכה לפקח ולאשר את הפיילוט לכל אורך שלביו. את ועדת ההיגוי הוביל מנכ"ל החל"צ.
  - ◀ תוכנית עבודה שנתית שהגדירה מטרות, מדדי הצלחה ותקציב, הוצגה ואושרה על ידי השותפים בוועדת ההיגוי. הפעלת המיזם נעשתה בכפוף לתוכנית עבודה מאושרת זו.
  - ◀ הוועדה התכנסה אחת לחודשיים על-פי לוחות זמנים שנקבעו מראש.
  - ◀ הוגדר מערך קריטריונים לבחירת הכפרים שנכללו בפיילוט, עליו הוסכם בין השותפים. המערך כולל:
    - ◀ מחויבות ושיתוף פעולה מצד בעלות והנהלת הכפר
    - ◀ פוטנציאל מגמות החינוך הטכנולוגי שנבחרו למיזם
    - ◀ התאמת אוכלוסיית התלמידים לרמת המגמות ולחזון המיזם
    - ◀ מחויבות לתוכנית לימודים המביאה את תלמידי המגמה לבגרות מלאה ו/או תעודת הנדסאי
    - ◀ הצטיידות קיימת המותאמת לייעודיות המגמה
    - ◀ הצגת תוכנית מותאמת לרצף החינוך הטכנולוגי בכפר
    - ◀ המלצת המפקח מטעם המנהל לחינוך התיישבותי בכפר
    - ◀ יכולת הכפר להעמיד משאבים נוספים
  - ◀ בהתאם לכך, אישרה הוועדה, בשלב הראשון, את פעילות המיזם בשלושה כפרי נוער:
    - רמת הדסה**
    - כפר סילבר**
    - כנות**
- לאחר קול קורא שיטתי, שבוצע במהלך 2019, במסגרתו התמודדו 14 כפרי נוער, נבחר וצורף כפר רביעי: תו"ם **חרב לאת**.
- מחקר והערכה: מדידת האפקטיביות של התוכנית.

מודלים של התערבות

מודל 1:

- ◀ ליווי כיתת התערבות במגמה הטכנולוגית בכפר למשך 3 שנים, מכיתה י' עד י"ב, וליווי סטודנטים בכיתות י"ג-י"ד. מודל זה יושם בכפרי הנוער רמת הדסה, כנות (למשך שנתיים) ותו"ם חרב לאת (למשך שנה).

מודל 2:

- ◀ ליווי חניכי פנימייה מוכשרים במיוחד (טאלנטים) בחטיבת הביניים, במטרה ליצור עתודה טכנולוגית לתיכון. מודל זה יושם בכפר סילבר למשך שנתיים.

רכיבי הליבה בתוכנית העבודה

חשיפת תלמידים לתעשייה	תגבור לימודי במקצועות הליבה	מכינה לעולים לכיתה י' במגמה הטכנולוגית	מרחבים טכנולוגיים לחשיפה בחטיבת הביניים
אחרי־צבא: ליווי וייעוץ לבוגרי המגמה לקראת לימודים גבוהים ותעסוקה	יצירת רצף חינוכי־תעסוקתי לצבא	העשרה לצוותים החינוכיים בכפר וחשיפה לחדשנות	מכללות: ליווי סטודנטים בלימודים בכיתות י"ג-י"ד

מה מקבל החניך במוזל הרצף?

לימודי יג-יד'

- ◀ ליווי לימודי בכיתות י"ג-י"ד
- ◀ הצבה חזויה לשירות הצבאי

תיכון

- ◀ תגבור לימודי במקצועות הליבה
- ◀ התנסות ולמידה מעשית
- ◀ סיורים בתעשייה
- ◀ מכינה לקראת לימודים בכיתה י"ג
- ◀ הצבה חזויה לשירות הצבאי

חטיבת ביניים

- ◀ חשיפה לטכנולוגיה
- ◀ מכינה לקראת כיתה י'

ייחודיות המיזם

- ◀ מודל ליישום מודולרי בכלל כפרי הנוער שקיימות בהם מגמות טכנולוגיות.
- ◀ בכל כפר, המיזם עובד במקביל על כל שלבי הרצף החינוכי: חשיפה בכיתה ט', כיתת התערבות בתיכון, לימודי הנדסאות, הכוונה לקראת שירות צבאי.
- ◀ מיצוי משאבים קיימים בתוך המערכת לטובת המיזם והצלחת התלמידים.
- ◀ מיקוד במגמות טכנולוגיות בהן קיים אופק ללימודי הנדסאות ואופק תעסוקתי: מכונות, רכב, חשמל, אלקטרוניקה, תקשוב, תוכנה.

תכולת המיזם

- ◀ המיזם פעל בכפרי נוער במגמות טכנולוגיות בליבה: **חשמל, מכונות, מחשבים, מתכת, אלקטרוניקה ותקשוב.**
- ◀ ניהול המיזם בפועל בוצע על ידי יואב בר סלע מטעם 'כפרי הנוער – לקידום ולמצוינות בע"מ' (חל"צ). תפקידו היה ללוות מבחינה ניהולית ומקצועית את כפרי הנוער במיזם.
- ◀ מחקר הערכה בוצע במסגרת המיזם על ידי חברת "משב", ותוקצב מתקציב השותפים.
- ◀ בכל כפר בוצע אבחון לפני תחילת העבודה.
- ◀ הוקמה ועדת היגוי כפרית, בראשות מנהל בית הספר, שהתכנסה אחת לששה שבועות. תפקידה היה להוביל את בניית תוכנית העבודה, לנסח מטרות ויעדים, לבצע מעקב על מימוש תוכנית העבודה הכפרית, ליישם את לקחי ממצאי המדידה וההערכה, לקדם היכרות בין השותפים לתוכנית בכפר.

שגרות ניהול המיזם

- ◀ ועדת היגוי המיזם מתכנסת פעם בחודשיים לאישור תוכניות עבודה, מעקב על יישומן וקבלת החלטות עקרוניות לגבי הפעילות במיזם. משתתפים: נציגי השותפים הפילנתרופיים, נציגי משרד החינוך, מנכ"ל חברת המחקר המבצעת מדידה והערכה וגורמים נוספים שרלוונטיים לצורך מסוים אשר עלה על הפרק.
- ◀ תת־ועדות של ועדת היגוי המיזם – בהתאם לצורך: תת־ועדה לבחירת כפרים חדשים למיזם, תת־ועדה לפיתוח תוכנית הכשרה למיזם, ועוד. משתתפים: נציגי השותפים הפילנתרופיים ונציגי משרד החינוך. בנספח 2 – קול קורא לבחירת ספק לבנייה והפעלה של תוכנית פיתוח מקצועי לרכזים למורים הטכנולוגים בכפרים.
- ◀ ועדת היגוי כפרית/בית־ספרית: בכל כפר. מתכנסת כל ששה שבועות. מטרתה לעקוב אחר יישום תוכנית העבודה השנתית, למצוא פתרונות לצרכים ולבעיות העולות מהשטח, ועוד.

דיווחים

- ◀ מנהל המיזם שותף בוועדת ההיגוי הראשית של המיזם הטכנולוגי. במסגרתה הציג את תוכנית העבודה – תמונת מצב, יעדים, מדדי הצלחה ותוכנית אסטרטגית לגבי כל אחד מהכפרים בדגש על שיתופי הפעולה עם היציאה לדרך. לצד זה הוביל את נושא המדידה וההערכה ואת גיבוש הפעילות לכדי מודל כתוב כבסיס להרחבת הפעילות עם משרד החינוך, בהמשך.
- ◀ מנהל המיזם מעביר דיווחים שוטפים לשותפים, על־פי הצורך.

עקרונות התקציב

- ◀ השותפות רואה במיזם הזדמנות לפיתוח תוכנית אסטרטגית לקידום החינוך הטכנולוגי בכפרי הנוער ולכן ההנחה והכוונה הייתה להתחייב תקציבית לתקופה של 3 שנים לכל הפחות.
- ◀ תקציב המיזם נוהל על־פי מודל לפיו כל שותף העביר את חלקו בתקציב לחל"צ, בבחינת "קופה משותפת" הייעודית למיזם.
- ◀ החל"צ ניהל את התקציב על־פי החלטת ועדת ההיגוי השל המיזם.
- ◀ בין החל"צ ובין השותפים נחתם הסכם משפטי המעגן את עקרונות המיזם, ייעוד התקציבים ותקופת השותפות.
- ◀ משרד החינוך שותף במימון תוכנית העבודה בכפרים.
- ◀ כל כפר נוער/בעלות הנוער, הנכלל במיזם, משתתף במימון תוכנית העבודה ובנוסף משלם דמי השתתפות שנתיים.

ממשקי עבודה

אבן יסוד במיזם היא יצירת תשתית לשיתופי פעולה, שתשתלב בחשיבה האסטרטגית, בתוכניות העבודה ובמדדי ההצלחה של המיזם.

שותפים פילנתרופיים

קרן ביחד

קרן ביחד נוסדה על ידי סטלה ויואל קרסו ושלושת ילדיהם בשנת 2015, בהתאם למסורת המשפחתית ארוכת השנים שדגלה בתרומה לחברה. הקרן פועלת לקידום ההשכלה הטכנולוגית וההכשרה המקצועית בתחומי המכונות, החשמל והבניין, ככלי למוביליות חברתית-כלכלית לצעירים ולחיזוק התעשייה והכלכלה הישראלית.

The Beyachad Foundation (Israel) – Established in 2015 by Stella and Yoel Carasso and their children, which continues the family's longstanding tradition of giving, focuses on reestablishing the technological education and practical engineering studies in the fields of machinery, electricity and constructions, as a tool to strengthen the Israeli economy and local industries, and to enable social-economical mobility among young adults.

<https://beyachadfoundation.org/>

עמותת צורים

עמותת צורים, מיסודו של התעשיין סטף ורטהימר, שמה לה למטרה לקדם את החינוך המקצועי-הטכנולוגי ואת ההכשרה וההשכלה הטכנולוגית במדינת ישראל, זאת לצד מטרות נוספות כמו פיתוח הגליל ועידוד היזמות. עמותת צורים מניעה ומקדמת תהליכים בתחומים אלו באמצעות הפעלת פרויקטים משלה ובעיקר דרך יצירת שיתופי פעולה תקציביים ומקצועיים עם משרדים ממשלתיים וארגונים נוספים בעלי מטרות דומות.

The Tzurim Association, founded by industrialist Stef Wertheimer, has set a goal to promote professional & technological education and vocational training in Israel, along with additional goals, such as developing the Galilee and encouraging entrepreneurship. Tzurim initiates and promotes processes in these fields by running its own projects and by creating professional and funding partnerships with government offices and other organizations with similar objectives

<https://zurim.org.il/>

קרן גילברט

קרן רוזלינדה ורתור גילברט פועלת לשיפור מצב הקהילות בדרום קליפורניה ובישראל. הקרן מתמקדת בהטבת הנגישות לחינוך גבוה (מכללות) ובפיתוח כלכלי תלוי כוח אדם, במטרה לסייע לקהילות בעלות משאבים מופחתים לשפר את חייהם, הן מבחינה כלכלית והן מבחינה חברתית. כדי לחזק את כל ישראל, הקרן מכירה בצורך לתמוך בכל האוכלוסיות, כולל חילונים ואורתודוקסים, אתיופים, נוצרים, ערבים ובדווים.

The Rosalinde and Arthur Gilbert Foundation - Building on Rosalinde and Arthur Gilbert's legacy, the foundation's work is aimed at improving communities in Southern California and Israel. In Israel the Foundation is focused on education/college access as well as economic/workforce development to help disadvantaged communities improve their lives both economically and socially. To strengthen all of Israel, the Foundation recognizes the need to support all populations, including secular and Orthodox Jews, Ethiopian-Israelis, Christians, Arabs and Bedouins.

<http://www.thegilbertfoundation.org/>

קרן חוסידמן

משפחת חוסידמן ממקסיקו סיטי הקימה בשנת 2010 את קרן דניאל לתמיכה במאמצים פילנתרופיים במדינת ישראל ובמטרה להשקיע בתחום החינוך, הן ככלי לקידום ההזדמנויות בקרב מקופחים והן כדרך לשמירה על התרבות והערכים היהודיים בארץ ובקהילה. קרן חוסידמן משקיעה בעיקר בתחומים הבאים: תשתית לחינוך, יהדות פלורליסטית, נוער בסיכון, מנהלי בתי ספר ומורים. משאבי קרן חוסידמן מנותבים לדירה קיימת, שבה מוסדות פרטיים וציבוריים, ארגונים ממשלתיים וארגונים לא-ממשלתיים, מתמודדים עם האתגרים בחברה הישראלית. המממנים של קרן חוסידמן, מאמינים, כי על ידי שותפות עם יוזמות מקומיות, נוכל להתמודד עם האתגרים הללו ולפתח תנאים טובים ובטוחים יותר לאוכלוסיית ישראל, וכך גם לכל היהודים בעולם.

The Jusidman family from Mexico City established in 2010 Keren Daniel to support philanthropic endeavors within the State of Israel, with a view to investing in the field of education both as a conduit to promote opportunity among the underprivileged and to safeguard Jewish culture and values in the community. Keren Jusidman invests mainly in the fields of: -STEM education-Pluralistic Judaism-Youth at risk-School principals and teachers Keren Jusidman's resources will be pooled into an already thriving arena where private and public institutions, Governmental and Non-governmental organizations, address the ever shifting challenges faced by the Israeli society. It is the belief of the funders of Jusidman Daniel that by partnering with local initiatives, we may together face those challenges and develop better and more secure conditions for Israel's population and, by extension, for all Jews around the world.

World ORT קדימה מדע

World ORT קדימה מדע, רואה בחינוך המדעי-טכנולוגי בישראל "חינוך לחיים", אמצעי המקנה כלים לעצמאות כלכלית ומהווה גשר מרכזי לצמצום פערים בין מרכז לפריפריה ובין אוכלוסיות מגוונות. הארגון פועל להכשרת דור המחר לקראת האתגרים העתידיים של האקדמיה ושוק העבודה, המשתנים בהתמדה, דרך ייזום, פיתוח והטמעה של תוכניות פדגוגיות חדשניות המשלבות טכנולוגיות חינוכיות מתקדמות מהארץ ומהעולם במערכת החינוך הפורמאלית והבלתי פורמאלית בישראל.

World ORT Kadima Mada perceives science and technology education as a means towards an 'education for life' and as a bridge to reduce gaps between different populations in different regions of the country. World ORT Kadima Mada initiates, develops and implements innovative educational programs within formal and informal education systems in Israel's social and geographic peripheries. These programs incorporate advanced educational technologies from Israel and abroad.

<https://www.wokm.org/>

שותפים מרכזיים

משרד החינוך

אחד היעדים האסטרטגיים של המשרד הוא הרחבת החינוך הטכנולוגי. חשוב ליצר שיח רחב ומעורבות של אנשי המשרד הרלוונטיים: הצוות בתוך המנהל לחינוך התיישבותי, המפמ"רים בתוך מנהל מדע וטכנולוגיה, ושותפות במיזמים מטעם המשרד, כגון תעשיידע.

חברי ועדת ההיגוי מטעם המנהל לחינוך התיישבותי

שם	תפקיד
יהושע צדוק	מפקח על החינוך הטכנולוגי והמדעים
אורלי מילוא	מפקחת על הקידום הלימודי
ראובן לייבל	מפקח המחוז
רון פרייזלר	מנהל אגף חינוך והדרכה בפנימיות
לידה פרנק	המפקחת על הפיתוח המקצועי של עובדי ההוראה

חברי ועדת ההיגוי מטעם המנהל למדע וטכנולוגיה

שם	תפקיד
אסף מנוחין	ממונה חינוך טכנולוגי על תיכוני
ירון דופלט	מפמ"ר מכונות

צה"ל

שיתוף פעולה קריטי שנדרש לפיתוח והסדרה. הכוונה היא שבכל כפר תהיה זרוע טכנולוגית שותפה שתדאג לליווי ומתן מעטפת לתלמידי הכפר במסלולים הטכנולוגיים כך שבוגרי המסלולים הללו יוכלו להשתלב בזרועות אלה במסגרת השירות הצבאי.

תעשיינים ומעסיקים

שיתופי פעולה של הכפרים עם תעשיינים ותעשייה טכנולוגית תורמים תרומה חשובה לחיזוק השיח הטכנולוגי. הכוונה היא שכל כפר ישתף פעולה עם חברה טכנולוגית אחת או יותר וזו תהיה שותפה להצמחת החניכים במסגרת התוכנית הרב-שנתית.

פלטפורמות ללימודי המשך

נכון לאפשר לבוגרי המסלולים הטכנולוגיים לגשת ללימודי המשך, כגון לימודי הנדסאות, לפני הגיוס, אבל גם לפרוס דרך להתפתחות מקצועית אקדמית בסיום השירות הצבאי. היעד הוא לחבר בין הכפרים למוסדות ומכללות מתאימות כחלק מתוכניות המיזם.

חברת "משב"

מנכ"ל החברה, יוסי פריאר דרור, שותף בוועדת ההיגוי והוביל את מערך המדידה וההערכה של המיזם. כמו כן היה שותף בחשיבה ובעיצוב המיזם במעלה הדרך, תוך מתן משוב שוטף, שיטתי ומקצועי על הצלחות ואתגרים.

שותפים פוטנציאליים ואנשי קשר

המיזם קיים ופיתח קשרי עבודה ושיתופי פעולה עם מגוון ספקים ונותני שירותים על מנת לקדם את השגת יעדיו. לרשימת מפורטת של ספקים ואנשי קשר – ראה נספח 1.

הסיבות וההחלטה

עם סגירת החל"צ של אבי נאור, בסוף שנת 2019, חיפשנו ארגון מקצועי שימשיך בהפעלת המיזם. קרן רש"י התגייסה למשימה, אך רוב הקרנות הפילנתרופיות לא רצו להמשיך במתכונת זו כך שקרן גילברט וקרן ביחד, מצאו עצמן ללא השותפות הרחבה הנדרשת לצורך הפעלת המיזם.

ביוני 2019 סיים מנהל החל"צ תורמים בכפר, את תפקידו. מנהלת חדשה נכנסה לתפקיד אך ארבעה חודשים לאחר מכן עדכן אותנו אבי נאור, כי הוא עומד לפני סגירת החל"צ. אבי איפשר לנו להיעזר בתשתיות הארגון כדי למצוא ארגון מקצועי חלופי אך מעורבותו ומעורבות הוועד המנהל של החל"צ הופסקה.

השותפים הפילנתרופיים, והצוות המקצועי שנותר, פעלו לאיתור ארגון חלופי. מנהלת קרן ביחד פנתה לקרן רש"י, על דעת השותפים, על מנת לבחון אפשרות שהם ימשיכו להפעיל את המיזם. ראינו בהם בית מקצועי מתאים משום ההיכרות שלהם עם עולמות התוכן, הניסיון בעבודה עם משרד החינוך, ניסיון בניהול שותפויות פילנתרופיות ומחויבות גדולה לקהל היעד.

בתהליך מאומץ של מספר חודשים, בעיצומו של משבר הקורונה, הכינו, הצוות המקצועי עם נציגי הפילנתרופיה, מתווה למעבר, כולל מספר חלופות תקציב (זמין לכולכם לעיון). המטרה הייתה להמשיך ולהפעיל את המיזם במסגרת קרן רש"י לצורך ביסוס מודל ההפעלה ובעתיד להפעילו באופן נרחב בהובלת משרד החינוך.

בישיבה, בתחילת מאי 2020, הודיעו 3 קרנות – עמותת צורים, קרן חודיסמן וקדימה מדע – כי אינן מעוניינות בהמשך ההפעלה ורק 2 קרנות רצו להמשיך להפעיל את המיזם.

סיכום המיזם

מספר התלמידים
המשתתפים במיזם
תשע"ט-תש"פ

סה"כ

חט"ב, תיכון,
סטודנטים י"ג-י"ד

469 משתתפים

רמת הדסה

חט"ב, תיכון,
סטודנטים י"ג-י"ד

115 משתתפים

תו"ם חרב לאת

חט"ב, תיכון,
סטודנטים י"ג-י"ד

182 משתתפים

כנות

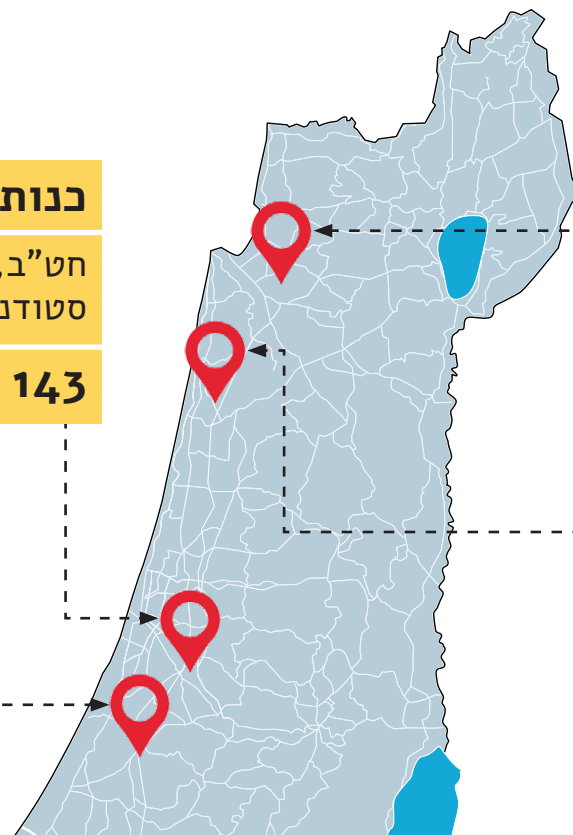
חט"ב, תיכון,
סטודנטים י"ג-י"ד

143 משתתפים

סילבר

חט"ב

29 משתתפים

גאנט המיזם

2020		2019				2018				2017	שנה רבעון	נושא
2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	1		
										← - - -	בניית המודל התפיסתי	
										← - - -	אבחון ב-6 כפרים ובחירת 3 הכפרים למיזם	
← - - -											בנייה ויישום תוכניות עבודה בכפרים	
← - - -											מדידה והערכה	
← - - -											ועדת היגוי מיזם	
		← - - -									בחירה וצירוף כפר רביעי	

עלייה בתפיסת
המסוגלות בקרב
התלמידים

יותר מ-80%
מהתלמידים הביעו
שביעות הרצון
מתגבור לימודי
המתמטיקה והאנגלית

שיפור בהישגים
הלימודיים של
משתתפי התוכנית

עלייה במוטיבציה
להירשם למגמה
הטכנולוגית בתיכון

תוכנית לפתיחת
מגמה טכנולוגית
חדשה בכפר סילבר

פתיחת תוכנית
שוחרות בכנות
בתש"ף

שיתוף פעולה עם
צה"ל – חיל האוויר
וחיל טנ"א – מימוש
עקרון הרצף

גידול בשיעור
הנרשמים ללימודים
בכיתות י"ג-י"ד
הנדסאים

סיכום המיזם בכפרי הנוער

23	כפר הנוער רמת הדסה
25	כפר הנוער כנות
27	כפר הנוער תו"ם חרב לאת
30	כפר הנוער סילבר

כפר הנוער רמת הדסה

עיקרי הממצאים מתוכנית העבודה

- ◀ **תוכנית טעימות טכנולוגית בחטיבת הביניים בוצעה בכל השכבות** – נרכשו ערכות ייעודיות שיוכלו לשמש את בית הספר גם בהמשך בפעילות דומה.
- ◀ **תגבור לימודי** – שנתיים של ליווי לכיתת ההתערבות שיפרו את ההישגים הלימודיים, הן ברמת הציונים והן במעבר למסלול מוגבר שכולל נקודות לימוד גבוהות יותר.
- ◀ **תוכנית התערבות בתעשייה** – בשנת הלימודים תשע"ט הופעלה תוכנית מקיפה בסיוע תעשיידע. בשנת תש"ף בוטלה התוכנית בגלל בעיית משאבים בתעשיידע.
- ◀ **סדנא מעשית ב"תעשיות בית אל"** – סדרת מפגשים מוצלחת מאוד שנתנה דחיפה ומוטיבציה לתלמידי כיתה י"א, היא כיתת ההתערבות.
- ◀ **שיווק ללימודי הנדסאים** – נבנתה תוכנית התערבות שעיקרה שיח עם בוגרים, סיור במכללה ובמיוחד שיח עם מורים ורכזים. הכפר עמד ביעד שהוגדר: 5 מתוך 7 בוגרים, מעל 50%, ממשיכים ללימודי הנדסאות.
- ◀ **שיתוף פעולה עם חיל הטנ"א** – עלה יפה והצליח חיזוק הקשר מול חיל הטנ"א. שנת הלימודים תשפ"א תהיה שנת היערכות לקראת פתיחת מסלול שוחרות. המסלול ייפתח בשנת תשפ"ב במגמת תיב"מ בבית הספר.
- ◀ **"הצבה חזויה" בחיל האוויר** – במסגרת המיזם נעשו צעדים ראשונים ליישום תוכנית לשילוב בוגרות י"ב בתפקידים טכנולוגיים בבסיס רמת דוד. 2 בנות שולבו בתוכנית בהצלחה.
- ◀ **פעילות משותפת עם תלמידי מגמת תיב"מ בכנות** – היה מפגש מצוין אשר הניב היכרות ולמידה משותפת. לצערנו, בגלל משבר קורונה, אירוח חניכי רמת הדסה בכנות לא יצא לפועל.
- ◀ **העשרה ופיתוח צוות המורים הטכנולוגי** – נבנתה תוכנית פעילות שצוינה לטובה על ידי המשתתפים.
- ◀ **מכינות לעולים לכיתה י' ולסטודנטים שיתחילו ללמוד במכללה בשנת הלימודים תשפ"א** – יתקיימו כמתוכנן במהלך חופשת הקיץ.
- ◀ **בוגרי המגמה** – נושא שהוגדר בתוכנית העבודה אך לא הצלחנו לקדמו.

- ◀ כפר הנוער רמת הדסה הצטרף למיזם הטכנולוגי בשנת הלימודים תשע"ט.
- ◀ מגמת ההתערבות: תיב"מ מגמת הליבה בכפר.
- ◀ תשתיות המגמה – קיימות סדנאות איכותיות שמסייעות ללמידה.
- ◀ בכפר יש מכללה להנדסאים כך שתלמידי המגמה יכולים להמשיך את דרכם ללימודי הנדסאים בכפר.
- ◀ בשנתיים האחרונות שולבו תלמידי תוכנית נעל"ה בכפר, מגמת תיב"מ נבחרה כמגמה מובילה עבורם.
- ◀ ועדת ההיגוי של המיזם בכפר הייתה פעילה ויוזמת, וקידמה בנחישות ובהתמדה את תוכנית העבודה.

משתתפי התוכנית בכפר בחתך לשכבות

שכבה	בנים	בנות	סה"כ	הערות
ז'ט'	28	7	35	תוכנית טעימות: חשיפה לחינוך טכנולוגי לתלמידים צעירים
י"א	17	4	21	כיתת ההתערבות: 10 חניכי נעל"ה מהם 2 בנות
י"ב	5	2	7	5 ממשיכים ללימודי הנדסאים!!
י"ג	10	1	11	
י"ד	8	1	9	
סה"כ	68	15	83	

ממצאים מרכזיים – מדידה והערכה

תחום	ממצא
כוונה להמשיך למסלול הנדסאים	<ul style="list-style-type: none"> 11 מתוך 18 (61%) מהתלמידים מעוניינים להמשיך ללימודי הנדסאים
איכות ושביעות רצון מלימודי המגמה	<ul style="list-style-type: none"> שביעות רצון רבה מלימודי המגמה נדרש דגש רב יותר לתעשייה ולעולם העבודה הרלוונטי
איכות ושביעות רצון מסלול	<ul style="list-style-type: none"> שביעות רצון בינונית עד רבה מלימודי המגמה נדרש דגש רב יותר על הפן היישומי וחשיפה לתעשייה ולעולם העבודה הרלוונטי
ציונים כיתת ההתערבות (י"א)	<ul style="list-style-type: none"> ניכר שינוי לחיוב בציונים באנגלית ניכרת ירידה בציונים בלימודי מתמטיקה ומכונות 10 מתוך 21 (48%) מהתלמידים עלו מ-3 יחידות לימוד ל-4 יחידות במתמטיקה 10 מתוך 21 (48%) מהתלמידים עלו יחידת לימוד באנגלית, 7 עברו מ-3 ל-4 יחידות לימוד, 3 תלמידים עברו מ-4 ל-5 יחידות לימוד באנגלית
טעימות לחטיבת ביניים – שיעורי חשיפה	<ul style="list-style-type: none"> דגימה (או השתתפות) קטנה מאד השיעורים תרמו באופן חלקי בלבד לרצון להירשם למגמה טכנולוגית שביעות רצון משיעורי החשיפה נמוכה מאד

המלצות להנהלת הכפר

- טעימות בכיתה ט' – יש חשיבות להתנסות ולטעימות. צריך למצוא את האוכלוסייה הנכונה, להתמקד בה ולאתר את הדרך לשיווק העולם הטכנולוגי לכל שכבות חטיבת הביניים, תוך שימוש בכלים יצירתיים ומתקדמים.
- צוות מורים ורכזים טכנולוגים – גיבוש הקבוצה של המורים הטכנולוגים חשוב במיוחד בהיבטים של פדגוגיה חדשנית בתחום העיסוק. מומלץ לפתח תוכנית שנתית לקיום ארבע פגישות של למידה והתנסות משותפת.
- תוכנית להתערבות בכיתה י"ב במטרה לעודד את הרישום למכללה – החזון: כל תלמיד שמסיים את לימודיו במגמה הטכנולוגית בכיתה י"ב בתיכון – יירשם להמשך לימודים במכללה להנדסאים. ברוח זו מומלץ לשווק את הלימודים למגמה בתיכון ולהציב יעדים לרישום במכללה, בהתאם.
- מכללה להנדסאים – נקודת חוזקה של המגמה, אשר חשוב לשמר כי היא מחזקת את עיקרון הרצף. בתוכנית העבודה מומלץ להציב כיעד את הגדלת מספר בוגרי י"ב מהכפר אשר ימשיכו ללימודים במכללה. כמו כן, כדאי להמשיך להביא סטודנטים מן החוץ על מנת שהמכללה תהיה מאוזנת כלכלית.
- מכינות מעבר מכיתה ט' לתיכון ומכיתה י"ב למכללה – נכון לבנות מכינות המשלבות הכנה לימודית והתנסות חווייתית טכנולוגית.
- חיזוק הקשר מול חיל הטנ"א ומימוש תפיסת "הצבה החזויה" – מסלול השוחרות יקדם ויחזק את הקשר הזה. "הצבה חזויה" משתלבת כמכפיל כוח לשירות צבאי איכותי וטוב לכולם.
- הקמת "Makerspace" כפרי – כלי שייסע לעיצוב פדגוגיה חדשנית עבור לימודי המגמה אבל גם לכלל המגמות בכפר.

נתוני רישום להנדסאים

שנת תחילת הלימודים	פוטנציאל לרישום להנדסאים	נרשמו לי"ג	נרשמו לי"ד	הערות
תשע"ח	14	8 (57%)	8	4 ידופלמו
תשע"ט	10	4 (40%)	1	
תש"פ	7	5 (71%)		

בוגרי המגמה

- מומלץ לבצע מחקר בקרב הבוגרים שייתן להנהלת הכפר תמונת מצב על ההישגים, הפערים והצרכים בקרב בוגרי מגמת תיב"מ וגם בקרב כלל בוגרי הכפר.
- מומלץ לבצע תוכנית עבודה כפרית שמטרתה יישום עקרון הרצף והמשכיות של בוגרי המגמה אל הצבא, למכללה להנדסאים, לעולם התעסוקה וללימודים גבוהים לאחר השירות הצבאי.

כפר הנוער כנות

משתתפים בתוכנית בחתך שכבות

שכבה	סך התלמידים	בנות בכיתה	תלמידים אקסטרוניים	הערות
י'	24	5 (19%)	8 (30%)	
י"א	23	4 (24%)	10 (48%)	כיתת התערבות
י"ב	22	11 (47%)	2 (8%)	עידוד רישום למכללה היעד 11 תלמידים/ות
י"ג	3			
י"ד	5			
סה"כ	77	22 (27%)	22 (27%)	

- כפר הנוער כנות הצטרף למיזם הטכנולוגי בשנת הלימודים תשע"ט.
- בעת ההצטרפות למיזם, מגמת תיב"מ הייתה מגמה של ברירת מחדל בכפר לעומת מגמות הדגל: מגמות משטרה וחקלאות. כיום מגמת תיב"מ הינה מגמת הדגל המובילה.
- תשתיות – לאחרונה נבנתה סדנא חדשה אך עדיין קיים פער בתשתיות לטובת עבודה והתנסות מעשית של התלמידים.
- בכפר אין מכללה להנדסאים כך שתלמידי מגמת מכונות מכוונים להמשיך את דרכם ללימודי הנדסאות במכללת נעמ"ת (בעלות הכפר) בראשל"צ.
- וועדת ההיגוי של המיזם בכפר הייתה פעילה ויוזמת. בשנה השנייה שולב בה נציג הפנימייה – מהלך ששיפר משמעותית את שיתוף הפעולה הפנימי ואת המעמד של המגמה בכפר, וסייע לקדם את תוכנית העבודה.

ממצאים מרכזיים

- לנושא. בשנה השנייה קבע המנהל לחינוך התיישבותי כי בתחום תועסק רכזת בוגרים. נדרש מיקוד והסדרה של תחום ליווי הסטודנטים במהלך הלימודים.
- חיל הטנ"א** – החיבור עם חיל הטנ"א היה מוצלח מאוד והחל משנת הלימודים תשפ"א יוקם מסלול שוחרות מלא במגמת תיב"מ בבית הספר.
- פעילות משותפת עם תלמידי מגמת תיב"מ ברמת הדסה** – היה מפגש מצוין. לצערנו בגלל משבר קורונה אירוח חניכי רמת הדסה בכנות לא יצא לפועל.
- העשרה ופיתוח צוות המורים הטכנולוגי** – בוצע חלקית. גיבוש הקבוצה של המורים הטכנולוגים חשוב במיוחד מהיבטים שונים של תחומי העיסוק המשותפים.
- מכינות לעולים לכיתה י' בשנת תשפ"א** – מתוכנן בתוכנית העבודה בסוף שנת הלימודים.
- ליווי בוגרי המגמה** – נושא שהוגדר בתוכנית העבודה אך לא הצלחנו לקדמו.

- טעימות טכנולוגיות בכיתה ט'** – בתוכנית השתתפה כל שכבת ט', 72 תלמידים. פעולה זו הגבירה את המוטיבציה לרישום למגמה: השנה נרשמו 24 תלמידים לעומת 6 בשנה שעברה.
- תגבור לימודי** – הליווי במשך השנתיים האחרונות של כיתת ההתערבות הביא לשיפור בציוני התלמידים.
- תוכנית התערבות תעשיידע לקידום התנסות מעשית** – התגלה פער גדול בין יעדי התוכנית לאפשרויות הביצוע. תלמידי המגמה לא יכלו לתרגל באופן מעשי בעיקר בגלל חוסר מענה רלוונטי מצד תעשיידע ופער בתשתיות בבית הספר בכפר.
- הכנה ללימודי הנדסאות** – נבנתה תוכנית התערבות שעיקרה שיח עם בוגרים ועם צוותים וסיוור במכללה. היעד שהוצב לא הושג. הנחת העבודה: בשנת הלימודים תשפ"א, כאשר כיתת ההתערבות תגיע לכיתה י"ב, נראה את נקודת השינוי בכל הקשור לרישום למסלול ההנדסאים.
- ליווי סטודנטים במכללה** – בשנת הלימודים הראשונה מונה בעל תפקיד

תובנות מדידה והערכה

תחום	ממצא
כוונה להמשיך למסלול הנדסאים י"א	<ul style="list-style-type: none"> כיתה יא' – 21 מתוך 23 (91%) מהתלמידים מעוניינים להמשיך ללימודי הנדסאים כיתה יא – חל גידול באחוז המעוניינים לעסוק בחיים בתחום זה
איכות ושביעות רצון מלימודי המגמה	<ul style="list-style-type: none"> שביעות רצון רבה מלימודי המגמה נדרש דגש רב יותר על הפן היישומי
מיומנויות לימודיות תעסוקתיות	<ul style="list-style-type: none"> בהתבסס על הערכה עצמית, המיומנויות הלימודיות-תעסוקתיות גבוהות
מסוגלות עצמית	<ul style="list-style-type: none"> תפיסת המסוגלות העצמית גבוהה ניכר שינוי לחיוב בכל התחומים למעט תחום לקיחת אחריות אישית וקבוצתית
אוריינטציות עתיד	<ul style="list-style-type: none"> אוריינטציית העתיד חזקה, בעיקר בתחומים, ערך (להשקיע), ציפייה ושליטה ניכר שינוי לחיוב בכל התחומים למעט בתחושה חיובית ביחס לעתיד
ציונים	<ul style="list-style-type: none"> ניכר שינוי לחיוב בציונים בעברית ואנגלית לא חל שינוי בציונים במתמטיקה והם נותרו נמוכים
כוונה להמשיך למסלול הנדסאים י"ב	<ul style="list-style-type: none"> כיתה יב' – 7 מתוך 16 (44%) מהתלמידים מעוניינים להמשיך ללימודי הנדסאים
רובוטיקה ושחרות	<ul style="list-style-type: none"> שביעות הרצון משיעורי הרובוטיקה ומהשחרות בינונית ויחסית נמוכה שיעורי הרובוטיקה והשחרות תרמו באופן חלקי בלבד לרצון להירשם למגמה טכנולוגית
קורס מיקרו-ביט	<ul style="list-style-type: none"> 21 (32%) מהתלמידים נכחו במחצית או יותר ממפגשי הקורס הקורס תרם באופן חלקי בלבד לרצון להירשם למגמה טכנולוגית שביעות הרצון מהקורס בינונית ונמוכה באופן יחסי

נתוני רישום להנדסאים

שנת לימוד	מסיימי י"ב	החלו לימודים י"ג	לימודי י"ד	הערות
תשע"ח	16	5 (31%)	5	צפי לדיפלומה – 3
תשע"ט	17	3 (17%)	2	
תש"פ	19	6 (32%)		למרות העלייה היחסית לתשע"ט, לא עומדים ביעד 50%
סה"כ	52	14 (27%)	7	

המלצות להנהלת הכפר

- ◀ טעימות בכיתה ט' – יש חשיבות להתנסות ולטעימות. צריך לאתר את האוכלוסייה הנכונה ולהתמקד בה. הדרך לשיווק העולם הטכנולוגי בכל שכבות הגיל מתחילה בחטיבת הביניים.
- ◀ צוות מורים טכנולוגים – גיבוש הקבוצה של המורים הטכנולוגים חשובה במיוחד מן ההיבטים של פדגוגיה חדשנית בתחום העיסוק. מומלץ לקיים מספר מפגשי למידה במהלך השנה.
- ◀ תוכנית התערבות בכיתה י"ב לעידוד הרישום למכללה – נקודה לשיפור. נדרשת מעורבות משמעותית יותר של צוותים ושל מנהלים על מנת לשפר את הנתונים.
- ◀ מכללה להנדסאים – נכון לקיים חשיבה בנושא פתיחת מכללה להנדסאים בכפר, אל מול היעד שהוא חיזוק הרצף החינוכי.
- ◀ מכינות מעבר מכיתה ט' לתיכון ומכיתה י"ב למכללה – נכון לבנות מכינות המשלבות הכנה לימודית והתנסות חווייתית.
- ◀ חיזוק הקשר מול חיל הטנ"א ומימוש תפיסת "ההצבה החזויה" – מסלול השוחרות יקדם את הקשר. הצבה חזויה תהיה מכפיל כוח לשירות צבאי איכותי וטוב כולו.
- ◀ הקמת Makerspace כפרי – כלי שיסייע להטמעת פדגוגיה חדשנית בלימודי המגמה וגם בכלל המגמות בכפר.

בוגרים

- ◀ מומלץ לבצע מחקר בוגרים שיציג להנהלת הכפר תמונת מצב של ההישגים, הפערים והצרכים, הן בקרב בוגרי מגמת תיב"מ והן בקרב כלל הבוגרים.
- ◀ בניית תוכנית כפרית שמטרתה יישום מודל הרצף במטרה לוודא שבוגרי המגמה לא נמצאים על קצה הרצף, הן בשירות הצבאי והן בתחום התעסוקה ולימודי המשך בסיום השירות הצבאי.

כפר הנוער תו"ם חרב לאת

התייחסות למרכיבי התוכנית בכפר

- ◀ קדם טכנולוגי לכיתה ט' – התקיימו שני מפגשים מתוך שבעה. הובעה שביעות רצון גבוהה מן המפגשים שבוצעו.
- ◀ תגבור לימודי – במחצית השנה בוצע שינוי משמעותי: מהתערבות במגמה אחת ספציפית, להתערבות בכיתה אורגנית. מהלך זה היה נכון, אולם משבר הקורונה עצר, לצערנו, את התהליך.
- ◀ תגבור לימודי במגמת חשמל – הותנע באיחור. לאחר חודשיים של ביצוע התגבור נעצר בגלל הקורונה.
- ◀ תוכנית התערבות בסיוע תעשיידע – לא בוצע מאחר ותעשיידע לא העבירו משאבים כמתוכנן.
- ◀ עידוד ללימודי הנדסאות – התערבות מוצלחת בכיתה י"ב שהניבה תוצאות: גידול של 40% במספר הנרשמים מקרב תלמידי י"ב במגמות השונות בכפר.
- ◀ שיתוף פעולה עם חיל הטנ"א – התקיימו מפגשים לחיזוק הקשר. המהלך דורש עדיין הסדרה.
- ◀ מיזם עסקי טכנולוגי – תוכנן אך לא בוצע.
- ◀ העשרה ופיתוח צוות המורים הטכנולוגי – התקיימו שלושה מפגשים מתוך ששה שתוכננו. מה שבוצע הוערך כמעולה!
- ◀ מכינות לעולים לכיתה י' בשנת תשפ"א – מופיע בתוכנית העבודה. מתוכנן למימוש לפני תחילת שנת הלימודים תשפ"א.

- ◀ הכפר הצטרף למיזם הטכנולוגי בשנת הלימודים הנוכחית – תש"ף.
- ◀ במהלך תקופת ההתארגנות לשנת הלימודים תש"ף נבנתה, בשיתוף עם וועדת ההיגוי של הכפר, תוכנית עבודה רחבה שנתנה ביטוי לכלל מרכיבי המיזם בכל המגמות הטכנולוגיות בבית הספר ובמכללה.
- ◀ כפר הנוער תו"ם חרב לאת מתמקד רובו בחינוך טכנולוגי, לכן שמה תוכנית ההתערבות את הדגש על מתן חיזוק ומענה לתחומים אשר זהו במהלך האבחון ככאלה שנכון למקד בהם את ההתערבות.
- ◀ וועדת ההיגוי של המיזם בכפר הייתה פעילה וניסתה לקדם את תוכנית העבודה חרף האתגרים הרבים שניצבו לפנינו במהלך השנה.

משתתפים בתוכנית בחתך שכבות

שכבה	ההתערבות	מספר תלמידים	הערות
ט'	קדם טכנולוגי	52	
י'	כיתת התערבות	16	התחלנו בהתערבות במגמה ועברנו לכיתה אורגנית
י"ב	מוטיבציה למכללה	53	
מכללה י"ג	ליווי, השלמת בגרויות	32	
מכללה י"ד	ליווי	29	
סה"כ		182	

ממצאים מרכזיים - מדידה והערכה

תחום	ממצא
כוונה להמשיך למסלול הנדסאים י"ב	<ul style="list-style-type: none"> מגמת תקשוב - 21 מתוך 25 (84%) מהתלמידים מעוניינים להמשיך ללימודי הנדסאים מגמת חשמל - 10 מתוך 14 (71%) מהתלמידים מעוניינים להמשיך ללימודי הנדסאים
איכות ושביעות רצון מלימודי המגמה	<ul style="list-style-type: none"> שביעות רצון רבה מלימודי המגמה במגמת חשמל נדרשת חשיפה רבה יותר לתעשייה ולעולם העבודה הרלוונטי
ציונים כיתת התערבות - כיתה י'	<ul style="list-style-type: none"> הציונים ככלל נמוכים

המלצות להנהלת הכפר

- ◀ חלוקה למגמות טכנולוגיות - מומלץ לבצע בסיום כיתה ט' ולא בתחילת שנה. יבוצע בפועל לקראת שנת הלימודים תשפ"א.
- ◀ תוכנית התערבות (טעימות) בכיתה ט' - התוכנית חשובה. מתייחסת להיבטים של מוטיבציה וגיבוש מידע. מומלץ לבנות תוכנית זהה גם בשנה הבאה.
- ◀ צוות מורים בתחום הטכנולוגי - בכפר צוות גדול של מורים טכנולוגים. גיבוש הקבוצה במסגרת התוכנית בדגש על ההיבט המקצועי - נקודה לשימור.
- ◀ תוכנית התערבות בכיתה י"ב לעידוד הרישום למכללה - התוכנית נותנת מענה ליעדים שהוגדרו אך חשוב לשפר את הנדרש ולהמשיך בשנה הבאה.
- ◀ מכינות מעבר מכיתה ט' לתיכון ומכיתה י"ב למכללה - מומלץ לבנות מכינות המשלבות הכנה לימודית והתנסות חווייתית.
- ◀ חיזוק הקשר מול חיל הטנ"א ומימוש תפיסת ההצבה החזויה - יש למקד ולסכם את תהליך הליווי של החיל בכפר בכלל השכבות ובדגש על תלמידי המכללה. "הצבה חזויה" יכולה להיות מכפיל כוח.
- ◀ בוגרי המגמה - מומלץ לקיים מחקר בוגרים שייתן להנהלת הכפר תמונת מצב של הצרכים, הישגים והפערים בקרב הבוגרים.
- ◀ הקמת Makerspace בכפר - לשיפור ההוראה והתנסות החניכים. המקום הקיים בכפר זקוק להנחיה מקצועית. מומלץ להיעזר בידע ובניסיון הקיימים בכפר גלים.

כפר הנוער סילבר

עיקרי המרכיבים בתוכנית "חץ לצפון"

- ◀ תחום לימודי – נבנתה מערכת שעות ייעודית ונבחרו מורים מתאימים. היה שיתוף פעולה טוב עם הפנימייה במסגרת "בית ספר ערב" ונצפה שיפור משמעותי בהישגים הלימודיים בקרב המשתתפים.
- ◀ חשיפה לעולמות וחדשנות טכנולוגית – נבנתה תוכנית פעולה לכלל המשתתפים, מותאמת לכל שכבה בחטיבת הביניים.
- ◀ העצמת המשתתפים בתוכנית – נעשה מיתוג של התוכנית כתוכנית מצוינות עבור תלמידי הפנימייה אשר סומנו כבעלי פוטנציאל. המיתוג כלל – סמל של התוכנית, טכס בשיתוף ההורים ומפגשים עם בכירים בתעשייה.
- ◀ קורס טילים – בהשתתפות כלל התלמידים בקבוצה. הקורס נערך בשיתוף עם קרן יק"א והוערך כמוצלח מאוד, חווייתי, מלמד ומעצים את המשתתפים.
- ◀ שיתוף פעולה עם בסיס פלמחים, צה"ל – בשנת הפעילות הראשונה היה שיתוף פעולה מצוין. בשנה השנייה ההתנעה המאוחרת ומשבר הקורונה פגעו ביעדים שנבנו מול אנשי בסיס פלמחים.

- ◀ מאחר ובכפר אין מגמה טכנולוגית, סוכם בוועדת ההיגוי של הכפר על פיתוח תוכנית ייחודית – "חץ לצפון"
- ◀ תוכנית "חץ לצפון" עוסקת בפיתוח קבוצת מצוינות בקרב תלמידי חטיבת הביניים בפנימייה.
- ◀ המטרה הראשונית הייתה לאפשר את שילובם במגמת הדגל בכפר, מגמת תוכנה, שבה לומדים תלמידים אקסטרנים בלבד.
- ◀ וועדת ההיגוי של המיזם בכפר הייתה פעילה מאוד, יזמה וקידמה את התוכנית עם שינויים שבוצעו תוך כדי תנועה כדי להתאים את הפעילות לצורכי המשתתפים.

המשתתפים בתוכנית בשנת תש"ף

כיתה	סך החניכים/ות	חניכות	הערות
ז'	5	1	
ח'	8	2	
ט'	11	2	שנה שנייה
סה"כ	24	5 (21%)	שיפור מול 0 בנות בתשע"ט

ממצאים מרכזיים – מדידה והערכה

תחום	ממצא
כוונה להמשיך למגמה	• 17 מתוך 21 (81%) מהתלמידים מעוניינים להמשיך ללימודי המגמה
שביעות רצון ומוטיבציה	• שביעות הרצון רבה מאוד מהלימודים בקבוצת המצוינות • הלימודים בקבוצה תורמים ללימודים ככלל
מיומנויות לימודיות תעסוקתיות	• בהתבסס על הערכה עצמית, המיומנויות הלימודיות-תעסוקתיות גבוהות
אוריינטציות עתיד	• אוריינטציית העתיד חזקה, בעיקר בתחומים, ערך (להשקיע), ציפייה ושליטה
ציונים תלמידי ח'–ט'	• ניכר שינוי משמעותי לחיוב בציונים באנגלית ומתמטיקה
ציונים תלמידי ז'	• הציונים ככלל נמוכים • ניכר שינוי לחיוב בציונים במתמטיקה

המלצות להנהלת הכפר

- ◀ תוכנית "חץ לצפון" היא תוכנית ייחודית ומרשימה שנותנת מענה לצורך שהוגדר בכפר – טיפוח מצוינות בחטיבת הביניים בקרב תלמידי הפנימייה.
- ◀ חברי וועדת ההיגוי בכפר ורכזי התוכנית עבדו ברצינות והיו רתומים לעשייה.
- ◀ לשיתוף הפעולה בין הפנימייה לבית הספר היה משקל רב בהצלחת התוכנית.
- ◀ תוכנית מיוחדת שמומלץ לשמר. עם זאת, לאחר שנתיים של פעילות נדרשת חשיבה מחודשת על כלל התכנים תוך שימת דגש על בניית תוכנית מודולרית שתיתן מענה לשלוש שכבות הגיל בחטיבת הביניים ובהמשך בתיכון.
- ◀ מומלץ להמשיך לעודד שילוב של בנות בתוכנית ולהציב יעדים כמותיים.
- ◀ שימור הקשר עם קרן יק"א ויציאה לתוכנית "טילים" משותפת גם בשנת הלימודים הבאה.
- ◀ מגמת לימוד טכנולוגית – לתוכנית אין המשכיות טבעית בבית הספר. נכון יהיה לפתוח מגמה מתאימה. מומלץ לבחון פתיחת מגמת מכטרוניקה ובהמשך לבחון הקמת מכללה להנדסאים בכפר.
- ◀ שמירת הקשר עם חיל האוויר – מומלץ לשמר את הקשר עם בסיס פלמחים ובהנחה שתיפתח מגמה טכנולוגית רצוי לבחון את שיתוף חיל האוויר בהנחיה או לחילופין במסלול שוחרות.
- ◀ הקמת Makerspace כפרי – מומלץ לדון וללמוד את הנושא. יכול לתת מענה נוסף לשיח הטכנולוגי בכפר ולפיתוח פדגוגיה חדשנית (ממליץ לבקר ולהיפגש עם צוות כפר גלים).
- ◀ ממליץ לקדם את התוכנית ולהציג אותה למקבלי החלטות במשרד החינוך כמודל לבתי ספר אחרים בכול הקשור לפיתוח מצוינות והתנסויות טכנולוגיות בחטיבות הביניים.

סיכום פיננסי

סה"כ הוצאות ב"ש

מרכיב ההוצאה	תכנון	ביצוע	אחוז ביצוע
רמת הדסה	230,000	230,000	100%
כנות	212,000	194,416	92%
תו"ם חרב לאת	80,000	49,295	62%
סילבר	205,000	109,792	54%
פיתוח מקצועי	40,000	27,881	70%
מדידה והערכה	142,604	95,173	67%
מנהל הפרויקט	353,660	317,534	90%
מעטפת ניהול ובקרה	156,390	156,390	100%
בלתי צפוי	65,023	27,908	43%
סה"כ	1,495,677	1,219,389	82%

סה"כ הכנסות ב"ש

שותפים	הכנסה
קרן ביחד	350,000
קרן גילברט	656,509
קדימה מדע	150,000
עמותת צורים	250,000
השתתפות הכפרים	60,000
סה"כ	1,466,509

פער הכנסות - הוצאות

יתרה: 247,120 ש"ח.

היתרה הושבה לשותפים הפילנתרופיים על-פי החלק היחסי של תרומתם.

הובלה וניהול של המיזם

- ◀ יש למנות רפרנט/ית מוביל מטעם המנהל לחינוך התיישבותי ורפרנט/ית מוביל מטעם המנהל למדע וטכנולוגיה, אשר יהיו חלק מהצוות המוביל את המיזם.
- ◀ השיח על התקציבים והמחויבויות של משרד החינוך צריך להתקיים מתחילת הפרויקט.
- ◀ יש לדאוג למחויבות חוזית של השותפים הפילנתרופיים מתחילת הדרך, ובהתאמה גם למחויבות חוזית של משרד החינוך.
- ◀ יש להשקיע בחיזוק הקשר בין השותפים וביצירת דינמיקה חיובית ובונה מתוך הנחה כי התהליך המתרחש הוא משמעותי לא פחות מהתוצר.
- ◀ פגישות ו/או דיון של ועד מנהל מצומצם עם מנהל התוכנית ורפרנט מקצועי של משרד החינוך יתקיימו בתדירות של אחת לחודש.
- ◀ פגישות ו/או דיון של ועדת היגוי המורכבת מן השותפים הפילנתרופיים ומשרד החינוך יערכו בתדירות של פעם ברבעון.
- ◀ נדרשת עבודה מתמשכת עם כל הרכזים והסגלים החינוכיים בכפרים, כולל השקעה בפיתוח מקצועי שלהם והדרכתם.
- ◀ נדרשת השקעה בפיתוח מקצועי של הסגלים החינוכיים בדגש על למידה מוטת כישורי המאה ה-21.
- ◀ נדרשת השקעה בהערכה מעצבת ומדידה, לצד ניהול הידע הנובע מתוך הפעילות, לטובת היזון חוזר עם הכפרים ולמידת עמיתים ביניהם.
- ◀ כדאי להשקיע במיתוג המיזם עם שם ייחודי כך שתהיה זהות בין החזון, היעדים והמטרות לבין הפעילות המתקיימת בשטח.
- ◀ יש לצמצם הפן הבירוקרטי בניהול המיזם, מעצם היותו מנוהל ע"י גורמים חיצוניים למערכת.

בחירת כפרי נוער למיזם - קווים מנחים

- ◀ בחירת כפר עם הנהלה מחויבת לנושא ובעלי/ות תפקיד מחויבים/ות אשר יובילו את התוכנית בכפר.
- ◀ בחירת כפר בו פועלת מכללה הכוללת לימודים בכיתות י"ג-י"ד.
- ◀ בחירת כפר שיש בו פוטנציאל להרחבת מספר הבנות במגמה.

תוכן המיזם לצורך מימוש מודל הרצף

- ◀ יצירת מבנה מודולרי המאפשר התאמה ספציפית של תכנים לכל כפר, תוך שמירה על עקרון הרצף.
- ◀ יישום "מודל טאלנטים" בחטיבת הביניים, בהתאמה לכפר בו קיים צורך זה.
- ◀ "טעימות" של טכנולוגיות שונות בכל כיתות חט"ב – כיתה ז' עד ט'.
- ◀ ארגון וקיום מכינת קיץ לקראת כיתה י' במגמה הטכנולוגית וכן לקראת תחילת לימודי כיתה י"ג, לצורך סגירת פערים לימודיים.
- ◀ יישום "הצבה חזויה" לקראת שרות צבאי, עבור בוגרי המגמה הטכנולוגית המתגייסים, לאחר סיום כיתה י"ב. זה מאפשר את שימור מודל הרצף.
- ◀ לימודי המשך, כיתות י"ג-י"ד: רצוי שיתקיימו בכפר עצמו או במקום ייעודי השמור לכפר. זה מאפשר את שימור מודל הרצף.

תודות וסיכום

תם ולא נשלם.

המיזם פעל ב-4 כפרים. הוא לא מימש את מלוא הפוטנציאל שלו, אך בתקופה הקצרה בה פעל, צבר ניסיון רב, הציב תפיסת רצף סדורה משלב "הטעימות" בחט"ב, דרך התיכון, וכלה בלימודי הנדסאות ושירות צבאי.

תודות למנהלי הכפרים, למנהלי התיכונים, ולצוותי המורים והרכזים בכל כפר. הם פתחו לנו את ביתם, אפשרו לנו לבוא עם תפיסות ודרכי עבודה חדשות, התמסרו לתהליך והפכו אותו לשלהם. תודות לשותפים הפילנתרופיים שהגו את כל המיזם ותמכו בו במשאבי ידע, ניסיון, תקציב ולהט. תודות לשותפים במשרד החינוך, שלאחר תקופה לא ארוכה אימצו את המיזם לליבם, וכעת, לאחר שסיים את פעילותו, יבחנו דרכים להמשיך ולתת לעקרונות שעולים ממנו, המשך חיים. תודות לשותפים בצה"ל שהלכו איתנו כל הדרך, שינו והשתנו ביחד איתנו.

ולסיום,

דבר מכל אלה לא היה יוצא אל הפועל ללא ההובלה המקצועית והמסורה של צוות חל"צ, "תורמים בכפר", בראשות יואב בר-סלע, מנהל המיזם. תודה גדולה לכולם!

מסמך מסכם זה הוא שלכם, ובעבורכם.

כולנו תקווה כי העקרונות והידע שצברנו, ישמשו גם אחרים אחרינו.

נספח מס' 1 - שותפים פוטנציאליים ואנשי קשר

הערות	איש קשר	התמחות	ספק / עמותה
	ניסים כהן	אנגלית, מתמטיקה	יכולות
	שרון חזקיה	מתמטיקה, אנגלית, הכשרת מורים	הזנק לתעשייה
	עופר לוי	למידה מכוונת	גול
	יעקב הכט	תוכניות לפדגוגיה חדשנית	ערי חינוך
	עופר להק	למידה אפקטיבית, פיתוח תוכן ולמידה ושירותי דיגיטל	חינוך במתודיקה
		הכשרת מורים	חותם
תוכנית של הטכניון	תמר מלר-מזכירה	הכשרת מורים, הפקולטה לחינוך למדע ולטכנולוגיה	מבטים
מגדל כרום	אסף ברימר	רחפניים וטכנולוגיות, חדרי בריחה, ליווי Makerspaces	מונא
	יואל רוטשילד	תוכניות לימוד טכנולוגיות	רשת אורט
תוכנית טעימות לנוער מאתגר	יעל גורווגמן	תוכניות לימוד טכנולוגיות	מכון ויצמן
		חוגים ברחבי הארץ	שוחרי מדע
		חיפה ונתניה, מוזיאון טכנולוגי	מדע טק
	יוסי רון - מנכ"ל בית יציב	מוזיאון טכנולוגי, באר שבע	פארק קרסו למדע
	דפנה דור	חיבור לתעשייה, הכשרת מורים	שיעור אחר
			חוויה ותוכן
	משה אלרואי	למידה בסיוע מרחבי בריחה	כל יכול
פעילים בנווה הדסה, כנות, עיינות	רויטל אלבז דואק	עמותה לקידום לימודי מתמטיקה והכשרות טכנולוגיות	עתיד פלוס
	יעל בלה אבני	שיתופי פעולה לטובת המיזם	קרן רש"י

קול קורא לבחירת ספק לבנייה והפעלה של תוכנית פיתוח מקצועי לרכזים למורים הטכנולוגיים בכפרים

המיזם לקידום החינוך הטכנולוגי בכפרי הנוער

הנדון: הזמנה להגשת הצעה לתוכנית פיתוח מקצועי עבור רכזי מגמות טכנולוגיות המלמדים מקצועות טכנולוגיים בבתי הספר בכפרי נוער בישראל

רקע

- בשנים האחרונות נמצא החינוך הטכנולוגי בתהליכי התחדשות. במוקד שלהם נמצאת ההכרה וההבנה שבוגר מערכת החינוך הזו אמור לצאת לדרכו, בסוף לימודיו, כשברשותו "ארגז כלים" שיאפשר לו להשתלב ולהצליח בשירות הצבאי ובעולם התעסוקה.
- כפר נוער מהווה פלטפורמה לשילוב לימודי מדע וטכנולוגיה, כי מסלול זה מאפשר רצף חינוכי ואפשרות ללימודי המשך בכיתות י"ג-י"ד לתעודת טכנאי והנדסאי. המסלול הזה מאפשר לתלמיד להשתלב בתפקיד רלוונטי במהלך השירות הצבאי, להמשיך ללימודים מתקדמים ולהשתלב בעולם העבודה.
- במהלך שנת 2016 צמחה מתוך "הפורום הציבורי לכפרי הנוער בישראל" יוזמה לקידום חינוך טכנולוגי איכותי בכפרי הנוער, ששיאו תעודת הנדסאי, כערוץ משלים ללימודי הבגרות העיונית. קרן נאור, קרן ביחד, אורט עולמי – קדימה מדע, קרן דניאל, קרן גילברט ועמותת צורים, החלו ביוזמה, ביחד עם משרד החינוך ושותפים נוספים ביניהם: אט"ל, תעשיידע ועוד.

חזון המיזם

פיתוח והרחבת תחומי החינוך הטכנולוגי בכפרי הנוער, תוך יצירה ומינוף של שיתופי פעולה אסטרטגיים ברמה הלאומית אשר יקנו לחניכי כפרי הנוער כלים ומיומנויות שיאפשרו להם להשתלב בצורה מיטבית בחברה הישראלית.

כיום, פועל המיזם בארבעה כפרי נוער ומנוהל על ידי **כפרי הנוער – לקידום ומצוינות בע"מ (חל"צ)** בשותפות עם הגופים הפילנתרופיים ומשרד החינוך. בשנת הלימודים הקרובה צפויים להשתתף במיזם חמישה כפרים. הפעילות מתקיימת ביחד עם משרד החינוך, במטרה שהמודל, אם התוצאות שלו יהיו מוצלחות, יוטמע בפעילות המשרד.

הזמנה להגשת הצעה לתוכנית פיתוח מקצועי לרכזי מגמות טכנולוגיות

אנו מזמינים אתכם להגיש הצעה לפיתוח וביצוע תוכנית פיתוח מקצועי שנתית עבור רכזי מגמות טכנולוגיות המלמדים מקצועות טכנולוגיים בבתי הספר של כפרי נוער בישראל.

מטרת התוכנית:

- ◀ הקניית ידע יישומי בפדגוגיה חדשנית בחינוך הטכנולוגי בקרב משתתפי התוכנית: רכזי מגמות טכנולוגיות המלמדים מקצועות טכנולוגיים בבתי ספר בכפרי נוער בישראל.
- ◀ יישום הידע הנרכש על ידי משתתפי התוכנית בשגרת העבודה בבית הספר בכפר הנוער, באופן אשר יקדם השגת תעודת בגרות, תעודה טכנולוגית וכישורים ומיומנויות רלוונטיים לעולם התעסוקה המשתנה, בקרב תלמידי המגמה הטכנולוגית בכפר.

מדדי ההצלחה של התוכנית:

- ◀ כל משתתף בתוכנית יציג פרויקט גמר יישומי לשילוב כחלק מהובלת ריכוז המגמה.
- ◀ רמת שביעות הרצון של המשתתפים מהתוכנית – הן מהתכנים והן מהתהליך.

מהות התוכנית המבוקשת:

- ◀ התוכנית מיועדת ל-20-15 רכזי מגמות טכנולוגיות בבתי הספר של כפרי נוער בישראל.
- ◀ התוכנית תפתח בדצמבר 2019 ותסתיים ביוני 2020.
- ◀ מספר המפגשים בתוכנית: 10-8, פעם בשלושה שבועות.
- ◀ מיקום: משתנה על-פי מטרת המפגש.
- ◀ התוכנית תשלב הקניית ידע יישומי בפדגוגיה חדשנית בחינוך הטכנולוגי, למידה דרך התנסות, למידה מרחוק, סיורים בבתי ספר המיישמים פדגוגיה חדשנית ומפגשים עם יזמים בתחום.
- ◀ פרויקט הגמר של התוכנית: כל משתתף יבנה ויגיש פרויקט פדגוגי למימוש במגמה הטכנולוגית בכפר. התוכנית תלווה ותדריך את המשתתפים בפיתוח פרויקט זה.
- ◀ התוכנית תסייע לכל משתתף להקים ולהפעיל בכפר הנוער קהילת מורים בנושא פדגוגיה חדשנית, אשר באמצעותה יוטמעו שיח ושפה של פדגוגיה חדשנית בכפר.
- ◀ התוכנית תלווה במערך מדידה והערכה של אפקטיביות התוכנית, כחלק מהשירות הניתן על ידי מפעיל התוכנית.
- ◀ התוכנית תכלול הקמת "מיניסייט" בו יעלו כל תוצרי התהליך – הרצאות, חומרים כתובים ועוד, לטובת המשתתפים בתוכנית כמו גם עבור מורים שלא משתתפים בתוכנית.
- ◀ המשתתפים בתוכנית ייקחו בה חלק כנגד תשלום בגין שעות עבודה, במימון משרד החינוך.

המאפיינים הנדרשים של התוכנית המבוקשת:

- ◀ התוכנית תהיה מותאמת לרכזי מגמות טכנולוגיות ממנעד רחב של מגמות טכנולוגיות שונות, בדגש על מגמות: תיב"מ, מכונות, חשמל, אלקטרוניקה, עיצוב ותקשוב.
- ◀ התוכנית תוגדר כ"סיירת חדשנות", המקנה למשתתפים ידע פדגוגי יישומי המתאים לאתגרי ההוראה בעולם המשתנה, היכרות והתנסות עם שיטות הוראה חדשניות, כלים לניצול מיטבי של סביבת הלמידה, ועוד.
- ◀ התוכנית תכלול מרכיב של חשיפה והתנסות בטכנולוגיה בתעשייה, וכן ביקורים במוסדות וארגונים המקדמים פדגוגיה חדשנית.

- ◀ במסגרת התוכנית יכירו המשתתפים שיטות שונות של פדגוגיה חדשנית מרחבי העולם.
- ◀ במסגרת התוכנית יפתחו המשתתפים תוכנית ייחודית בתחום החינוך הטכנולוגי עבור המגמה הטכנולוגית שהם מרכזים בכפר, ויבנו אבני דרך ליישומה.
- ◀ התוכנית תיבנה בהנחה כי קיימת אפשרות שהיא תופעל שוב בשנים הבאות, אם מחקר ההערכה יאמת את הצלחתה.
- ◀ הובלת תהליך מיון ובחירת המשתתפים בתוכנית יעשה בשיתוף מלא של צוות מיזם החינוך הטכנולוגי ושותפים נוספים.

קריטריונים לבחירת הספק לפיתוח וביצוע התוכנית

משקל בהחלטה	קריטריון
20%	מתודולוגיה מוצעת בהתאם למהות התוכנית
50%	עלות הפרויקט
25%	ניסיון הצוות המוביל בארגונים ובפרויקטים דומים
5%	גמישות הספק ונכונותו לשינויים שאינם משמעותיים במבנה העבודה
100%	סה"כ

לוח זמנים:

- ◀ הגשת ההצעה: את ההצעה יש להעביר עד 15.08.19 לכתובת המייל: info@youthvillages.org.il
- ◀ ועדת בחירה: גופים שהצעתם תעמוד בדרישות, יוזמנו לראיון על ידי בוועדת בחירה שתתקיים ב-27.08.19, בשעות 15:30–18:30 במשרד החינוך בתל אביב. הזמן המוקצה להצגת התוכנית בפני הוועדה: 20 דק'. אם ברצונכם להציג מצגת בפני הוועדה, בנוסף להצעה ולמסמכים המבוקשים (להלן "מסמכים נדרשים"), יש לשלוח את המצגת עד 22.08.19, למייל: info@youthvillages.org.il

מסמכים נדרשים:

- ◀ מסמך הצעה הכולל מתודולוגיה, לוח זמנים ועלויות, לרבות תוכנית למדידה והערכה של אפקטיביות התוכנית.
  - ◀ מסמך המפרט את ניסיון המציע ואנשי הצוות מטעמו, המיועדים להוביל את הפרויקט.
  - ◀ המלצות מ-3 ארגונים עבורם סיפק המציע את השירות המבוקש.
- רק הצעות אשר יכללו את כל המסמכים הנדרשים יבחנו.

מענה לשאלות:

לשאלות הבהרה ניתן לפנות לכתובת המייל: info@youthvillages.org.il עד לתאריך 05.08.19.
בברכה,

יואב בר סלע

מנהל המיזם לקידום החינוך הטכנולוגי בכפרי הנוער

טלי זכאל פאר

מנכ"לית כפרי הנוער לקידום ומצוינות בע"מ (חל"צ)

